

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

angielski

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Swipe to change

Prawo spadkowe

Austria

To zestawienie informacyjne zostało opracowane we współpracy z Radą Notariatów Unii Europejskiej (CNUe).

1 W jaki sposób dokonuje się rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (testament, testament wspólny, umowa dotycząca dziedziczenia)?

Przy sporządzaniu testamentu należy zastosować się do szczególnych przepisów dotyczących jego formy. Prawo austriackie wyróżnia m.in. następujące formy testamentów:

testament notarialny sporządzany w obecności notariusza lub przed sądem;

testament własnoręczny, który musi być spisany odręcznie na papierze i podpisany przez testatora; oraz

testament alograficzny (spisany piśmem ręcznym lub maszynowym przez inną osobę niż testator), który jest sporządzany w obecności trzech świadków.

Umowę dotyczącą spadku (*Erbvertrag*, § 1249 i nast. austriackiego kodeksu cywilnego – ABGB) mogą zawrzeć wyłącznie małżonkowie albo narzeczeni (pod warunkiem późniejszego zawarcia małżeństwa) w formie aktu notarialnego (§ 1 ust. 1 lit. a) ustawy o aktach notarialnych – NotaktsG) w obecności dwóch świadków albo drugiego notariusza. Umowa dotycząca spadku musi spełniać wymogi ważności dla dyspozycji testamentowych i można na jej podstawie rozrządzić nie więcej niż trzema czwartymi majątku. W tym kontekście partnerzy pozostający w zarejestrowanym związku partnerskim mają prawa równe z małżonkami i narzeczonymi (§ 1217 ABGB).

Wspólny testament mogą sporządzić tylko małżonkowie albo partnerzy pozostający w zarejestrowanym związku partnerskim (§§ 583 i 1248 ABGB). Uwaga: instytucja zarejestrowanego związku partnerskiego jest dostępna tylko dla osób tej samej płci.

Darowizna na wypadek śmierci jest uregulowana w § 956 ABGB i może mieć postać zapisu lub umowy, którą należy zawrzeć w formie aktu notarialnego.

2 Czy należy ten dokument zarejestrować, a jeżeli tak, w jaki sposób?

Testamenty, umowy o dziedziczeniu i umowy o zrzeczenie się udziału spadkowego lub zachowku zdeponowane w kancelarii notarialnej, adwokackiej lub w sądzie mogą zostać zarejestrowane w austriackim centralnym rejestrze testamentów (*Österreichisches Zentrales Testamentsregister*) prowadzonym w formie elektronicznej przez austriacką izbę notarialną (§ 140b ustawy Prawo o notariacie (*Notariatsordnung*)). Rejestr ten stanowi jedyny ustawowo uregulowany rejestr testamentów. Sądy i notariusze mają obowiązek zgłaszać te dokumenty do rejestru (§ 140c ust. 2 ustawy Prawo o notariacie). Rejestracja ułatwia odnalezienie dokumentów podczas postępowania spadkowego (*Verlassenschaftsverfahren*).

3 Czy istnieją jakieś ograniczenia dotyczące rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (np. zachówek)?

Swobodę dysponowania majątkiem w testamencie ogranicza instytucja zachowku, który wynosi połowę ustawowego udziału spadkowego dla potomstwa spadkodawcy, a jeśli nie pozostawił on po sobie potomstwa – jedną trzecią ustawowego udziału dla krewnych wstępnych. Żyjący współmałżonek lub zarejestrowany partner otrzymuje jako zachówek połowę swojego ustawowego udziału. Jeśli osoba uprawniona do zachowku nie utrzymywała nigdy bliskich relacji rodzinnych ze spadkodawcą, istnieje możliwość zmniejszenia zachowku.

Uprawnieni do zachowku mogą zrzec się przysługującego im zachowku przed otwarciem spadku na podstawie umowy (notarialnej) zawartej z przyszłym spadkodawcą.

Zachówek jest to roszczenie o świadczenie pieniężne w wysokości odpowiadającej wartości określonej części masy spadkowej.

Prawa do zachowku można dochodzić sądowo przez okres trzech lat (§ 1487 ABGB). Bieg okresu przedawnienia rozpoczyna się z chwilą sporządzenia protokołu przyjęcia (*Übernahmeprotokoll*) zgodnie z § 152 ustawy o postępowaniu nieprocesowym (*Außerstreitgesetz – AußStrG*).

Zachowku można zrzec się jeszcze za życia spadkodawcy. Takie zrzeczenie się wymaga formy aktu notarialnego lub protokołu sądowego (§ 551 ABGB).

4 W przypadku braku rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci – kto jest uprawniony do dziedziczenia i w jakich częściach?

Jeśli spadkodawca nie żył w związku małżeńskim i zmarł bezdzietnie, dziedziczą po nim rodzice w równych częściach. Jeśli rodzice nie żyją, majątek dziedziczy rodzeństwo osoby zmarłej.

Jeśli spadkodawca nie żył w związku małżeńskim, ale pozostawił po sobie dzieci, majątek dziedziczą w równych częściach dzieci.

Jeśli spadkodawca zmarł bezdzietnie, pozostawiając po sobie współmałżonka, w przypadku braku rodziców, dziadków lub rodzeństwa spadkodawcy żyjący współmałżonek staje się jedynym spadkobiercą.

Jeśli spadkodawca pozostawił po sobie współmałżonka i dzieci, jedna trzecia majątku przechodzi na współmałżonka, a pozostały majątek przypada w równych częściach dzieciom.

Zarejestrowani partnerzy dziedziczą na takich samych zasadach jak współmałżonkowie. Partner żyjący w nieformalnym związku (konkubent/konkubina) może stać się spadkobiercą tylko na podstawie dyspozycji testamentowej. Prawa żyjącego konkubenta/konkubiny chronią jednak przepisy ustaw o prawie najmu i własności mieszkania. W sytuacji gdy osoba zmarła i jej konkubent/konkubina posiadali mieszkanie zakupione wspólnie (*Wohnungseigentumspartnerschaft*), udział osoby zmarłej staje się własnością żyjącego partnera.

Jeśli spadkodawca zmarł bezdzietnie i nie pozostawił po sobie współmałżonka, prawo do dziedziczenia mają rodzice osoby zmarłej i ich potomstwo (rodzeństwo osoby zmarłej) (§ 735 ABGB, § 736 ABGB).

Jeśli spadkodawca pozostawił po sobie dzieci, ale nie pozostawił współmałżonka, majątek dziedziczą w równych częściach dzieci (§ 732 ABGB).

Jeśli spadkodawca pozostawił po sobie współmałżonka i dzieci, współmałżonek dziedziczy jedną trzecią majątku i ustawy zapis naddziałowy (*Vorausvermächtnis*). Dwie trzecie majątku dziedziczą w częściach równych dzieci osoby zmarłej (§ 757 ABGB).

Zarejestrowani partnerzy mają prawa równe ze współmałżonkami (§ 537a ABGB). Uwaga: instytucja zarejestrowanego związku partnerskiego jest dostępna tylko dla osób tej samej płci.

5 Jaki organ jest właściwy:

5.1 w sprawach dziedziczenia?

Sąd rejonowy (*Bezirksgericht*); notariusz działający w charakterze komisarza sądowego (*Gerichtskommissär*) jako organ sądu.

Właściwy rzeczowo i materialnie jest sąd rejonowy, w którego okręgu spadkodawca miał swoje ostatnie miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu (§ 105 ustawy o jurysdykcji sądu (*Jurisdiktionsnorm* - JN) i §§ 65, 66 JN). Postępowanie jest prowadzone w imieniu sądu rejonowego przez notariusza pełniącego rolę komisarza sądowego (§ 1 ustawy o komisarzach sądowych (*Gerichtskommissärsgesetz* - GKG)).

5.2 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu spadku?

Sąd rejonowy, notariusz działający w charakterze komisarza sądowego jako organ sądu.

5.3 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zapisu?

Sąd rejonowy, notariusz działający w charakterze komisarza sądowego jako organ sądu.

5.4 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zachowku?

Sąd rejonowy, notariusz działający w charakterze komisarza sądowego jako organ sądu.

6 Proszę krótko opisać postępowanie spadkowe na podstawie prawa krajowego, w tym dział spadku i podział składników majątku (w tym informacje, czy postępowanie spadkowe jest wszczynane z urzędu przez sąd lub inny właściwy organ)

Po otrzymaniu powiadomienia o śmierci sąd rejonowy właściwy dla ostatniego miejsca zamieszkania lub miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy otwiera automatycznie postępowanie spadkowe (*Verlassenschaftsverfahren*). Postępowanie to jest prowadzone przez notariusza pełniącego rolę komisarza sądowego i kończy się wydaniem postanowienia sądu.

Postępowanie spadkowe jest wszczynane z urzędu po otrzymaniu przez sąd powiadomienia o śmierci (§ 143 ust. 1 ustawy o postępowaniu nieprocesowym (*Außerstreitgesetz* – AußStrG)).

Komisarz sądowy ustala spadkobierców w ramach sądowego postępowania spadkowego (§ 797 ABGB).

Komisarz sądowy (§ 1 ust. 2 pkt. 2 lit. b i § 2 ust. 2 ustawy o komisarzach sądowych (*Gerichtskommissärsgesetz* – GKG)) sporządza spis inwentarza spadkowego, jeśli złożono oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza (*bedingte Erbantrittserklärung*); jeśli istnieją osoby, które mogą być uprawnione do zachowku, są niepełnoletnie lub z innego powodu potrzebują przedstawiciela sądowego; jeśli wydano zgodę na wyodrębnienie spadku z majątku spadkobiercy; jeśli należy uwzględnić objęcie spadku przez dalszych spadkobierców; jeśli w testamentie ustanowiono fundację prywatną; jeśli spadek może przyspaść państwu jako bezdziedziczny; lub jeśli wystąpi o to uprawniona osoba lub kurator spadku (§ 165 AußStrG).

7 W jaki sposób i kiedy dany podmiot staje się spadkobiercą lub zapisobiercą?

Spadku nie wolno objąć w posiadanie samowolnie. Konieczne jest przekazanie spadku w prawne posiadanie w drodze postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (*Einantwortung*) wydanego przez sąd prowadzący postępowanie (§ 797 ABGB i § 177 AußStrG). Sąd stwierdza nabycie spadku po zamknięciu postępowania spadkowego i po złożeniu oświadczenia o przyjęciu spadku, w którym zainteresowane osoby potwierdzają swoje prawo dziedziczenia. Przeniesienie tytułu własności następuje w momencie stwierdzenia nabycia spadku również w przypadku nieruchomości, tzn. jeszcze przed dokonaniem odpowiedniego wpisu do księgi wieczystej. Jeśli jednak spadkobierca nie złoży w odpowiednim terminie wniosku o wpis do księgi wieczystej, komisarz sądowy ma obowiązek wystąpić z takim wnioskiem w miejsce spadkobiercy.

8 Czy spadkobiercy odpowiadają za długi spadkowe, a jeżeli tak, na jakich warunkach?

Spadkobiercy odpowiadają za długi osoby zmarłej całym swoim majątkiem. W przypadku sporządzenia spisu inwentarza spadkowego, odpowiadają oni tylko do wysokości spadku.

9 Jakich dokumentów/informacji wymaga się zazwyczaj w celu zarejestrowania nieruchomości?

Sądowi właściwemu w sprawach ksiąg wieczystych należy przedstawić dokument stwierdzający nabycie nieruchomości. Spadkobierca ma obowiązek przedstawić postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, a zapisobierca – urzędowe potwierdzenie. Wymagane może być także przedłożenie zaświadczenia o niezaleganiu z podatkami oraz – w zależności od prawa danego kraju związkowego – zezwolenie określone w przepisach dotyczących obrotu nieruchomościami i zaświadczenie o obywatelstwie nabywcy.

9.1 Czy wyznaczenie zarządcy jest obowiązkowe czy obowiązkowe na wniosek? Jeżeli jest to obowiązkowe lub obowiązkowe na wniosek, jakie czynności należy podjąć?

Nie jest wymagane ustanowienie zarządcy masy spadkowej.

9.2 Kto jest uprawniony do wykonania rozrządzenia na wypadek śmierci lub zarządzania masą spadkową osoby zmarłej?

Spadkobierca, który przy objęciu spadku wykaże odpowiednio swoje prawo do spadku, jest uprawniony do korzystania z masy spadkowej, do zarządzania nią i do reprezentowania spadku, o ile sąd prowadzący postępowanie spadkowe nie zdecyduje inaczej; współspadkobiercy wykonują to prawo wspólnie, chyba że dokonają innych uzgodnień (§ 810 ust. 1 ABGB).

9.3 Jakie uprawnienia przysługują zarządcy?

Wykonawca testamentu odgrywa tylko ograniczoną rolę w austriackim postępowaniu spadkowym. Wynika to ze sposobu sprawowania przez sąd kurateli spadku i z funkcji komisarza sądowego, który dba o wykonanie woli spadkodawcy. Zgodnie z § 816 ABGB spadkodawca może wskazać w dyspozycji testamentowej osobę odpowiedzialną za wykonanie jego ostatniej woli. Zakres zadań tej osoby wynika z dyspozycji testamentowej i może sięgać od nadzoru nad wykonaniem dyspozycji testamentowych lub podziałem spadku przez spadkobierców/zapisobierców aż po zarząd spadkiem.

Jeśli w ramach zwołania wierzycieli spadku (§§ 813–815 ABGB) wyznaczona zostaje rozprawa ustna, komisarz sądowy musi ogłosić publicznie termin tej rozprawy oraz zaprosić na nią wykonawcę testamentu (§ 174 AußStrG).

10 Jakie dokumenty zgodnie z prawem krajowym są zazwyczaj wydawane w toku i na koniec postępowania spadkowego, by poświadczyć status i prawa beneficjentów? Czy mają one szczególny skutek dowodowy?

Na odpowiedni wniosek, komisarz sądowy ma obowiązek wydać uprawnionym osobom urzędowe poświadczenie ich uprawnienia do reprezentowania stron (§ 172 AußStrG).

Po ostatecznym ustaleniu spadkobierców i przypadających im udziałów oraz przedstawieniu dowodów potwierdzających spełnienie innych warunków sąd stwierdza nabycie spadku przez spadkobierców (§ 177 AußStrG: stwierdzenie nabycia spadku, niem. *Einantwortungsbeschluss*). Przedstawienie odpisu stwierdzenia nabycia spadku z poświadczeniem prawomocności stanowi dla banku podstawę do odblokowania środków na rachunkach spadkodawcy (§ 179 AußStrG).

Ostatnia aktualizacja: 16/10/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.